

Barnbokslut 2024

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Barnbokslut	4
2.1	Förändringar i verksamheten samt resurssättning som påverkat barnrättsarbetet.....	4
2.2	Analys.....	4
2.2.1	Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser	4
2.2.2	Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar	5
2.3	Det nya nuläget och vägen framåt	6

1 Inledning

Beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige uppdrog 2020-06-16, § 20 till kommunstyrelsen att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan, samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12 och gäller under perioden 2022 – 2024.

Syftet med barnbokslut

Ett barnbokslut ska fungera som ett underlag och stöd för förvaltningar och bolag i arbetet med att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barnboksluten är också ett underlag till uppföljning av Göteborgs Stads barnrättsplan.

Barnbokslutet är en sammanställning av verksamhetens resultat som berör barn och innebär att varje förvaltning och bolag i samband med årligt bokslut gör en särskild utvärdering av hur verksamheten påverkat barns och ungas villkor. Ett barnbokslut ska ge ett stöd i vad som behöver prioriteras inför nästkommande års verksamhets- och affärsplan.

Barnbokslutets koppling till barnrättsplanen

Det finns klara kopplingar mellan barnbokslutet som upprättas och barnrättsplanens insatser. Båda utgår ifrån att verksamheten ska utveckla sitt systematiska barnrättsarbete med utgångspunkt i de fyra grundläggande artiklarna:

- Artikel 2 – Principen om icke-diskriminering
- Artikel 3 – Barnets bästa
- Artikel 6 – Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Artikel 12 – Barns rätt till delaktighet

I barnrättsplanen finns även fyra fokusområden som barnrättsarbetet främst ska fokusera på, vilka knyter an till flera av barnkonventionens övriga artiklar.

Fokusområdena är:

- Utbildning
- Fritid
- Trygghet
- Hälsa

Med hjälp av ett systematiskt och inkluderande barnrättsarbete utifrån de grundläggande artiklarna kan verksamheten identifiera relevanta insatser utifrån sitt uppdrag och planens fokusområden.

Exempelvis kan en verksamhet genomföra kompetenshöjande insatser för att förbättra rutiner och metoder i olika arbetsprocesser, i syfte att inkludera barn på ett bättre sätt för att säkerställa *principen om icke-diskriminering* och *delaktighet* enligt ovan. Insatserna kopplar väl an till planens insatser för kompetenshöjning, utveckla metoder för att följa upp barns livsvillkor utifrån barns lika värde och utveckla metoder för barns delaktighet. Detta bör, beroende på vilken verksamhet som omfattas, leda till bättre utbildning, fritid, trygghet och/eller hälsa för barn som finns i Göteborg.

2 Barnbokslut

2.1 Förändringar i verksamheten samt resurssättning som påverkat barnrättsarbetet

Kretslopp och vatten utvecklas i riktning mot målen och årsrapporten visar att nämndens grunduppdrag uppfylls, vilket är det enskilt viktigaste bidraget till arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdiga livsvillkor för framtida generationer.

Bedömningen inför 2024 var att den pågående förflyttningen med att stärka miljö- och klimatarbetet samt att arbeta tydligare mot hållbarhetsperspektiven i Agenda 2030 kommer att inverka positivt på barnens framtida livsmiljö. Det har under året vidtagits åtgärder för att stärka miljö- och klimatarbetet i förvaltningen. Inom verksamhetens kärnuppdrag har det i varierad omfattning genomförts insatser, men gemensamt är att det i samtliga delar tagits viktiga kliv på vägen.

Förvaltningen har deltagit i bland annat en barnrättskonferens anordnad av Stadsledningskontoret. Deltagandet i detta forum har genererat viktiga insikter i hur barn påverkas av omvärlden och de beslut som tas, men även hur viktigt det är för barn att känna sig delaktiga.

2.2 Analys

2.2.1 Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser

Prioriterade utvecklingsområden	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Miljö- och klimatmål - beslut och implementering (innefattar även mål och åtgärder avseende energi)	Genomförande av åtgärder och aktiviteter i verksamhetsplaner inom organisationen	Minskad miljö- och klimatpåverkan	Artikel 3 - barnets bästa Artikel 6 - barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling
Hållbarhetens alla tre dimensioner	Kartlägga förvaltningens koppling till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030	Ökad, tydligare och dokumenterad förståelse för hur förvaltningens arbete kopplar till de globala hållbarhetsmålen	Artikel 3 - barnets bästa Artikel 6 - barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling

I 2023 års barnbokslut valde förvaltningen att lyfta fram ett stärkt miljö- och klimatarbete samt ett tydligare skifte mot hållbarhetsperspektiven i Agenda 2030 som två viktiga hörnstenar i arbetet mot att främja barnens framtidsutsikter och livsmiljö. Det är en lång väg till fullständig måluppfyllelse, men förvaltningen har tagit steg på vägen. Miljö- och klimatarbetet har intensifierats under 2024 och förväntas göra ytterligare framsteg under 2025.

2.2.2 Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar

2.2.2.1 Artikel 2 – principen om icke diskriminering

Nämndens uppdrag har inga aspekter som direkt handlar om diskriminering av barn utifrån diskrimineringsgrunderna och med anledning av detta görs ingen nulägesanalys i frågan. Däremot skulle förvaltningen kunna utveckla kommunikationen för att göra den mer inkluderande och tillgänglig för fler barn. Det kan handla om deltagande i olika forum, exempelvis kulturkalaset. Förvaltningen har även gjort insatser för att öka kunskapsnivån om barn genom deltagande i en barnrättskonferens, där det bland annat var ett föredrag om barn som vuxit upp i utsatthet.

2.2.2.2 Artikel 3 – barnets bästa

Förvaltningen planerar bland annat ur ett långsiktigt och hållbart perspektiv där beslut fattas utifrån hur det framtida samhället påverkas. I förvaltningens tjänsteutlåtanden inför nämndbeslut tas hållbarhetens tre dimensioner upp och ställs i relation till ärendet, genom att belysa hur det påverkar de tre dimensionerna.

I förvaltningens uppdrag ingår det att på ett positivt sätt påverka vår gemensamma livsmiljö och levnadsvillkor. Det handlar bland annat om att tillhandahålla rent dricksvatten, avleda orenat avloppsvatten och se till att stadens avfall samlas in och behandlas på ett hållbart sätt. Vi ska värna om vår omvärld nu och framöver och gynna alla i staden, stora som små.

2.2.2.3 Artikel 6 – barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling

Förvaltningens verksamhet bygger mycket på att planera ur ett långsiktigt perspektiv och många beslut som fattas idag kommer att påverka många generationer framöver. Det långsiktiga perspektivet omfattar flera områden, men där barnets perspektiv inkluderas. Insatser som är relaterade till att underhålla, förnya och bygga ut befintliga ledningar, vattenverk och liknande infrastruktur görs inte enbart för att gagna nuvarande generation, utan även för de som i dag är barn. Investeringarna är emellertid inte enkom positiva, utan kan innebära minskat handlingsutrymme på grund av skuldsättning. Men det förväntade resultatet väger tyngre då det ska generera stabilitet och goda förutsättningar för deras framtida samhälle att frodas.

Förvaltningens grunduppdrag innefattar bland annat att säkerställa leverans av rent dricksvatten och avleda avloppsvatten. Vi arbetar kontinuerligt med att stärka vår förmåga att upprätthålla vårt grunduppdrag även i kris- och krigssituationer, där det kan vara direkt avgörande för barns överlevnad. Förvaltningen arbetar också med att på olika sätt minska de negativa effekter som uppstår i samband med utförandet av våra uppdrag. Det kan exempelvis handla om att minska buller och störningar i samband med avfallshämtning, transporter eller underhållsarbeten. Det görs insatser för att öka elektrifieringen av vår verksamhet, exempelvis genom att öka antalet elfordon som i sin tur kan minska utsläpp och klimatpåverkan på sikt. Under året har det även arbetats fram tydligare riktlinjer i upphandlingar där det ställs hårdare krav på mer hållbara arbetssätt och minskad klimatpåverkan. Samtliga insatser påverkar i stor utsträckning den värld våra barn lever i i dag och framöver.

2.2.2.4 Artikel 12 – barns rätt till delaktighet

Förvaltningens grunduppdrag som består i att leverera rent dricksvatten, avleda avloppsvatten och samla in och behandla avfall kan vara svårt att få barn inkluderade i strategiska frågor. Däremot är det viktigt att barnen har möjlighet att vara delaktiga och göra sig hörda. Likaså är det av betydelse att vi gör barn delaktiga genom att vara inkluderande i vår kommunikation. Det är av särskild vikt med tanke på det ökade säkerhetsläget och hur barn drabbas av det. Kris- och krig påverkar barn både innan, under och efter katastrofen inträffat. Den information om våra tjänster som delges i händelse av kris- och krig och hur den kommuniceras är av stor betydelse att den är tillgänglig även för barn. Det innefattar all information som förvaltningen kommunicerar ut till våra brukare.

2.2.2.5 Övriga artiklar i barnkonventionen – kopplat till barnrättsplanens fyra fokusområden

2.3 Det nya nuläget och vägen framåt

Prioriterade utvecklings-områden	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Miljö- och klimatmål - beslut och implementering (innefattar även mål och åtgärder avseende energi)	Genomförande av åtgärder och aktiviteter i verksamhetsplaner inom organisationen	Minskad miljö- och klimatpåverkan	Artikel 3 - barnets bästa Artikel 6 - barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling
Hållbarhetens alla tre dimensioner	Kartlägga förvaltningens koppling till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030	Ökad, tydligare och dokumenterad förståelse för hur förvaltningens arbete kopplar till de globala hållbarhetsmålen	Artikel 3 - barnets bästa Artikel 6 - barnets rätt till liv, överlev
Fortsätta att öka kunskapsnivån om barn	Delta i olika forum och liknande med inriktning mot barn	Ökad kunskapsnivå	Artikel 2 - principen om icke-diskriminering Artikel 12 - barns rätt till delaktighet

Förvaltningens arbete med miljö- och klimatmålen behöver fortlöpa. Även om arbetet under året tagit fart och inneburit framsteg så finns det mycket kvar att göra för att försäkra barnens rätt till bland annat rent vatten framöver. Likaså gäller arbetet med att inkludera hållbarhetens alla tre dimensioner. Deltagandet i olika forum där fokus är barnperspektiv som var under 2024 ska fortsätta även under 2025.